

?zolasyon Önlemlerine Uyum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?zolasyon Önlemlerine Uyum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24058>

Öz

İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği (İÖÜÖ), Tayran ve Ulupınar (2011) tarafından sağlık çalıřanlarđnđn hastane ortamlarında enfeksiyon kontrolü amacıyla uygulanan **izolasyon önlemlerine** ne düzeyde uyum sağladıklarığnı belirlemek amacıyla geliştirilmiş öz-bildirim tipi bir psikometrik araçtır. Geliştirme çalışmasığnı kapsamında ölçeğin yapısal **geçerlik** ve **güvenirlilik** özellikleri detaylıca incelenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda İÖÜÖ, toplam 18 maddeden ve dört alt boyuttan oluşan çok faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu yapı, toplam varyansđn %50.502'sini açıklamaktadır. Ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğu (toplam **Cronbach alfa** değeri 0.85) tespit edilmiştir, bu da ölçeğin izolasyon protokollerine uyumu değerlendirmede güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

İzolasyon Önlemleri, Uyum, Enfeksiyon Kontrolü, Hemşirelik, Ölçek Geliştirme, **Faktör Analizi**, **Cronbach Alfa**.

Yazarlar

Nurgül Tayran, Sibel Ulupınar.

Amaç

İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği'nin temel amacı, sağlık hizmeti sunucularđnđn, özellikle de hemşirelerin ve hastane personelinin, hastane enfeksiyonlarığnı önlemede hayati rol oynayan **izolasyon önlemlerine** yönelik davranışsal uyum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, uyumdaki eksiklikleri tespit ederek, hedefe yönelik eğitim ve müdahale stratejilerinin geliştirilmesine bilimsel bir zemin sağlamayı hedeflemektedir.

Ölçek, sağlık kurumlarında enfeksiyon riskini azaltmaya yönelik politikalarığn etkinliğini değerlendirmede ve personel performansđnı izlemede önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, hemşirelik araştırmalarında bu alandaki davranışsal faktörleri incelemek için standart bir ölçüm aracı sunmaktadır.

Yapı

İÖÜÖ, izolasyon protokollerine uyumu dört farklı boyutta ele alan çok faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu dört boyut, uyum davranışlarığnı farklı yönlerini kapsayarak, sadece genel bir skor yerine daha ayrıntılı bir profil sunar. Ölçeğin yapılandırılmış olması, araştırmacıların uyumun hangi

spesifik alanlarda zorluk ya?and???n? veya ba?ar?l? olundu?unu belirlemesine olanak tan?r.

Ölçek, sa?l?k personelinin teorik bilgiye sahip olman?n ötesinde, bu bilgiyi pratik uygulamaya ne ölçüde aktard???n? ölçmeyi amaçlar. Bu yap?, enfeksiyon kontrol kurallar?na ba?l?l?k, ki?isel koruyucu ekipman kullan?m? ve prosedürlere uygunluk gibi bile?enleri içermektedir.

Geçerlik

?zolasyon Önlemlerine Uyum Ölçe?i'nin **geçerlik** çal??malar?, içerik ve yap? geçerli?i olmak üzere iki ana yöntemle gerçekleştirilmi?tir. ?çerik geçerli?i, alanda uzman ki?ilerin görüşleri alınarak sa?lanm??, böylece maddelerin ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir.

Yap? geçerli?i ise **faktör analizi** kullan?larak test edilmi?tir. Analiz sonucunda, ölçe?in teorik beklentilerle tutarlı olarak dört boyuttan olutu?u belirlenmi?tir. Bu dört boyutlu yap?, toplam varyansın %50.502 gibi tatmin edici bir oran?n? açıklamaktadır, bu da ölçe?in yap?sal geçerli?inin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, iç tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak kapsamlı bir şekilde incelenmi?tir. ?ç tutarlılık analizi için **Cronbach alfa** katsay?s? hesaplanm??tır. Ölçe?in geneli için elde edilen **Cronbach alfa** de?eri 0.85'tir; bu de?er, ölçe?in maddelerinin birbiriyle tutarlı oldu?unu ve aynı yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Alt boyutların iç tutarlılık katsayıları ise 0.52 ile 0.80 arasında de?irmektedir. Ayrıca, ölçe?in zamana karşı kararlılı??n? de?erlendirmek amacıyla Test-Tekrar Test analizi ve korelasyona dayalı madde analizleri uygulanm??tır. Bu yöntemler, ölçe?in farklı zamanlarda benzer sonuçlar üretirken kararlı bir ölçüm aracı oldu?unu do?ulamaktadır.

Faktör Analizi

?zolasyon Önlemlerine Uyum Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinde, yap? geçerli?ini belirlemek için Ke?fedici **Faktör Analizi** kullan?lm??tır. Bu analiz, ba?langıçtaki madde havuzundan en uygun ve psikometrik olarak güçlü olan 18 maddenin seçilmesini sa?lam??tır. Analiz sonuçları, ölçe?in dört faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymuştur.

Bu dört faktör, ölçekteki toplam varyansın %50.502'sini açıklamaktadır. Bu bulgu, ölçe?in teorik olarak öngörülen uyum yap?s?n? yeterince temsil etti?ini ve faktör yüklerinin bu dört alt boyuta mantıksal olarak da?ıldı??n? göstermektedir. Ölçe?in nihai formu 18 madde ve 4 alt boyuttan olmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme

Format: 4 faktörlü, 18 maddelik öz-bildirim ölçeği.

Language Available: Türkçe

Population Group: Sağlık çalışanları (Özellikle hemşirelik ve hastane personeli).

Age Group: Çalışan yetişkin popülasyon.

Population Details: Ölçek, enfeksiyon kontrol ve **izolasyon önlemleri** uygulamakla yükümlü profesyonellerin uyumunu ölçmek için tasarlanmıştır.

Test Methodology: 5'li **Likert** tipi derecelendirme kullanılmaktadır:

1 = Kesinlikle katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Fikrim yok

4 = Katılıyorum

5 = Kesinlikle katılıyorum

Anahtar Kelimeler

Sağlık Yönetimi, Uyum Davranışları, **Likert** Ölçeği, Hemşirelik, Hastane Enfeksiyonları, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Sorumlu Yazar (Nurgül Tayran) ile iletişimi için e-posta adresi: tayranster@gmail.com

Ücretler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2011

Ücretler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Nurgül Tayran ile iletişime geçilmesi

gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için yazarın izni önemlidir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve ek bilgileri içeren PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: izolasyon-onlemlerine-uyum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Tayran, N., & Ulupınar, S. (2011). Bir ölçek geliştirme çalışması: İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeğinin **geçerlik** ve güvenilirliği. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 19 (2), 89-98.

İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak metinde açıkça listelenmemiştir. Ölçek, 4 faktörlü ve 18 maddeden oluşmaktadır. Maddeler, 5'li Likert tipi derecelendirme ile yanıtlanmaktadır (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum).